

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

مقایسه درک از مراقبت بیهوده در پزشکان و پرستاران بخش های مراقبت ویژه
بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی شیراز در سال ۱۳۹۳

نگارش: مرضیه رضایی

استاد راهنما اول: معصومه ذاکری مقدم
استاد راهنمای دوم: دکتر غیاثوندیان
استاد مشاور آمار: دکتر حمید حقانی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته پرستاری مراقبت های ویژه

دی ماه ۹

چکیده پژوهش

عنوان: مقایسه درک پزشکان و پرستاران از مراقبت بیهوده، در بخش های مراقبت ویژه بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی شیراز در سال ۱۳۹۲

زمینه: امروزه تکنولوژی پیشرفته پزشکی، توانایی جهت حفظ بقا را در بیماری های مزمن و تهدید کننده حیات افزایش داده، اما گاهی اوقات انجام اقدامات درمانی فایده ای برای بیمار نداشته و تداوم آن در بهبود حال بیمار و کیفیت زندگی وی نقشی ندارد. در نتیجه کادر درمان در بخش های ویژه، با ارائه "مراقبت بیهوده" به بیماران، دچار تعارض با عقاید و دانش حرفه ای خود می شوند. هم سو بودن دیدگاه ها و تصمیمات پزشکان و پرستاران برای دستیابی به اهداف درمانی-مراقبتی، الزامی است. این مطالعه با هدف مقایسه درک از مراقبت بیهوده در پزشکان و پرستاران، جهت بررسی عوامل مؤثر بر این درک و ارائه راه حل های مفید جهت سازگاری و محدود کردن موقعیت های بیهودگی انجام شده است.

روش پژوهش: در این مطالعه ۱۱۴ پرستار (پرستار بخش و سرپرستار) و ۵۷ پزشک در مقاطع مختلف بالینی به روش مقطعی، مورد بررسی و مقایسه قرار گرفتند. ابزار بررسی، پرسشنامه ای دو قسمتی شامل فرم مشخصات دموگرافیک و حرفه ای، و پرسشنامه پژوهشگر ساخته درک از مراقبت بیهوده بود. جهت تأیید روایی ابزار از نظرات ۱۰ نفر از اعضای هیأت علمی پزشکی و پرستاری، و جهت تأیید پایایی ت، ابزار از روش Test-retest و تعیین ضریب آلفای کرونباخ استفاده گردید. روش نمونه گیری، از طریق توزیع پرسشنامه، بین پزشکان و پرستاران بود. جهت دستیابی به اهداف پژوهش از آمار توصیفی و آزمون های آماری نظیر t-test و mann-whitney-u ANOVA استفاده گردید. تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۸ صورت گرفت.

یافته ها: یافته های نشان داد که شرکت کنندگان در هر دو گروه درک خوبی از مراقبت بیهوده و عوامل مؤثر بر آن دارند و این درک در پرستاران بیشتر از پزشکان است. اما از لحاظ آماری تفاوت معناداری بین درک دو گروه مشاهده نشد. بیشترین توافق دو گروه از عوامل مؤثر بر فراهم شدن موقعیت مراقبت بیهوده در رابطه با "ارتباطات ناکارآمد میان کادر درمان"، "همچنین" شرکت ندادن اعضاء کادر درمان در تصمیم گیری توسط پزشک مسؤول آی سی یو و فراهم شدن موقعیت برای انجام مراقبت بیهوده" بود. تفاوت معنادار آماری در دیدگاه دو گروه نسبت به تنش زا بودن ارائه مراقبت بیهوده، بیانگر بالاتر بودن تنش حاصل از درک از مراقبت بیهوده در پرستاران می باشد.

نتیجه گیری: به نظر می رسد پزشکان و پرستاران شناخت خوبی از مراقبت بیهوده و عوامل مؤثر بر درک از آن دارند. وجود توافق در دو گروه، درمورد مهمترین فاکتورهای مؤثر بر درک از مراقبت بیهوده، بیانگر هم سو بودن درک در پزشکان با پرستاران در این زمینه می باشد. با توجه به بالاتر بودن درک از مراقبت بیهوده و تنش حاصل از آن در پرستاران، برنامه ریزی های لازم جهت به حداقل رساندن بروز موقعیت های مرتبط با مراقبت بیهوده، همچنین آموزش جهت سازگاری با چنین موقعیت هایی ضروری به نظر می رسد.

واژگان کلیدی: مراقبت بیهوده، درک از مراقبت بیهوده، پزشکان و پرستاران بخش مراقبت های ویژه

**Tehran University of Medical Sciences
Faculty of Nursing and Midwifery**

**The comparison of perception of futile care in physicians and nurses of
intensive care unit of shiraz hospitals university of medical sciences**

By: marzieh rezaee

Under Supervision of Masoumeh Zakerimoghadam

**A thesis submitted to the graduate studies office in partial fulfillment of the
requirement for
The degree of Master of Science in Critical Care Nursing**

Jan 2014

abstract

Background: Advanced medical technology has increased the survival rate in chronic and life-threatening diseases; yet, treatment procedures are not sometimes beneficial for the patient and do not play a role in patient's recovery and quality of life. By giving futile care, health care providers would consistently experience contradictory feelings with respect to their beliefs and professional knowledge. To achieve medical and treatment goals, the consistency between nurses' and physicians' points of view is necessary. This study aimed to compare the perception of futile care among nurses and physicians and analyzing effective factors by offering useful solutions for adaptability to futile situations as well as restricting them.

Methodology: 114 nurses and 57 physicians from different clinical levels participated in this cross-sectional study. A two-part **questionnaire** including demographic and professional information was used for data collection; a researcher-made **questionnaire** was designed based on "the perception of futile care". In order to confirm the validity and reliability of the questionnaires, comments of 10 medical and nursing faculty members, and T-test and Cronbach's alfa coefficient were used, respectively. Data analysis was done by SPSS software, version 18; Descriptive statistics, t-test, mann-whitney-u and ANOVA were also used.

Findings: The study revealed that both groups of participants had a good perception of futile care and its related factors; nurses' perception was higher. Yet, no significant difference was observed between the groups. The major point upon which both groups agreed was providing the condition for futile care including inefficient relationships among the treatment team, and neglecting the members in decision-making process by the ICU attending physician. Because futile care was quite stressful, especially for nurses, the significant difference between the two groups based on their viewpoints towards futile care proved a higher resulting stress among nurses.

Result: It seems that physicians and nurses have a good perception of futile care and its effective factors. The agreement upon relevant factors of giving futile care showed the consistency of physicians and nurses' perception. Because such care is quite stressful especially for nurses, organizing plans and holding training programs for the adaptability to such occasions seems necessary to minimize the occurrence.

Keywords: futile care, perception of futile care, Intensive Care Unit (ICU), nurses and physicians in ICU